

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

ПЛАН

- Поняття кримінального права.
- Поняття злочину та його ознаки.
- Стадії вчинення злочину.
- Співучасть у злочині.
- Обставини, що виключають злочинність діяння.
- Кримінальна відповідальність та її підстави.
- Поняття і мета покарання.

ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

- як галузь права - це система, сукупність юридичних норм (а по суті-законів), прийнятих Верховною Радою України, що встановлюють, які суспільна небезпечні діяння є злочинами і які покарання підлягають застосуванню до осіб, що їх вчинили.

Кримінальний кодекс України прийнятий Верховною Радою України 5 квітня 2001 р. набрав чинності з 1 вересня 2001 р.

ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

- становлять суспільні відносини, які виникають при вчиненні злочину між особою, яка його вчинила, та державою, від імені якої виступають відповідні органи, що уповноважені здійснювати дії, скеровані на розслідування злочину та відправлення правосуддя у кримінальних справах. Внаслідок врегулювання їх нормами кримінального права вони набувають форму **правовідносин.**

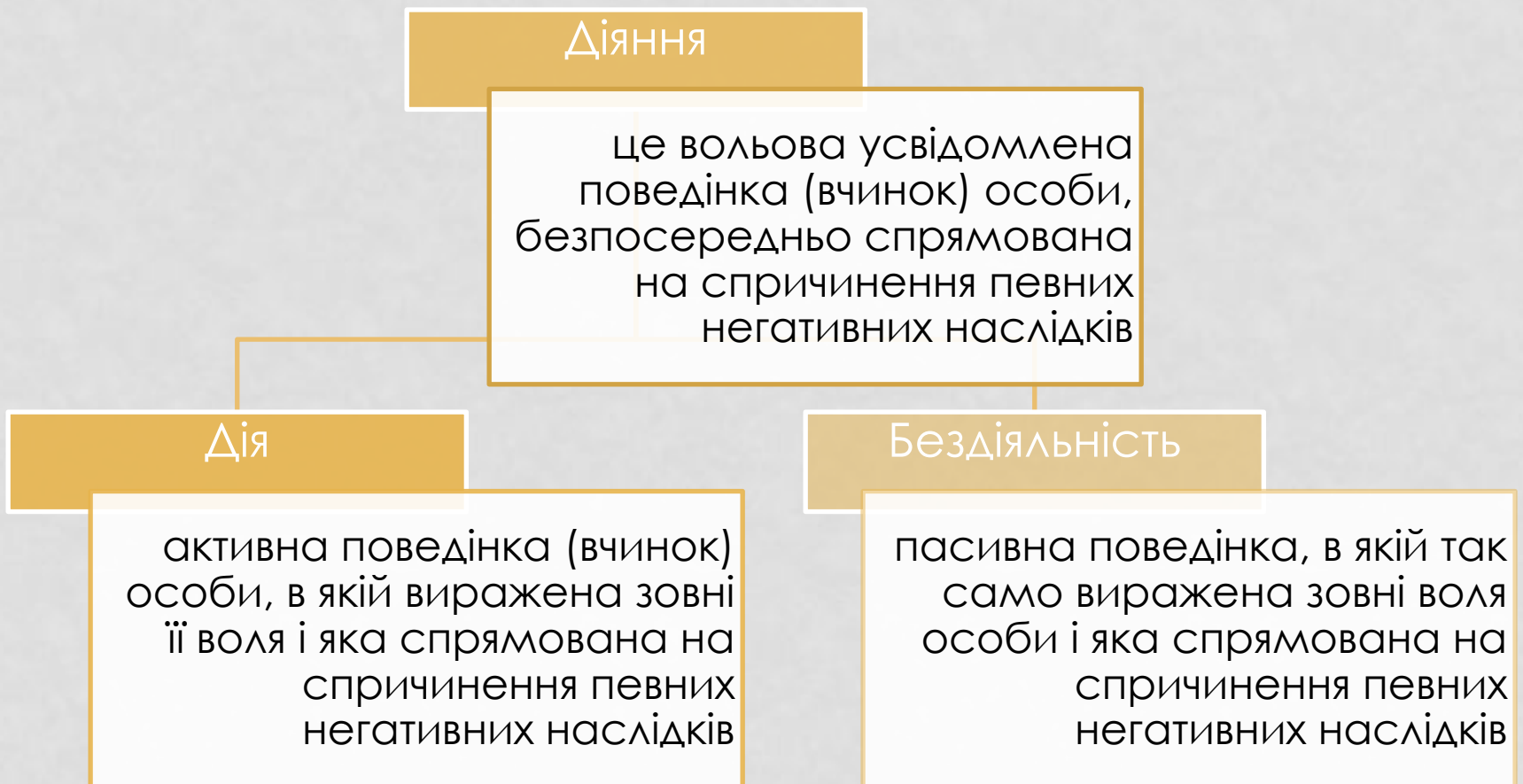
ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

- вихідні, основоположні засади, ідеї, які закріплені в нормах права, і визначають будову всієї галузі права, окремих її інститутів, правотворчу і правозастосовну діяльність.

ЗЛОЧИН

- передбачене ККУ суспільно небезпечне винне, протиправне і кримінально каране діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину

Склад злочину

Проти-
правність

Вина

Суспільна
небезпека

Кримінальна
караність

Ознаки злочину

СКЛАД ЗЛОЧИНУ

Суб'єкт

- фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до ККУ може наставати кримінальна відповідальність (на загальних підставах із 16 років, за окремі види з 14 років)

Суб'єктивна сторона

- внутрішня сторона протиправного діяння, психічне ставлення до вчинюваної дії чи бездіяльності = вина - у формі умислу або необережності,
- мотив,
- мета

СКЛАД ЗЛОЧИНУ

Об'єкт

- суспільні відносини, що охороняються нормами права і на які здійснюється посягання: основи національної безпеки, правопорядок, життя, здоров'я, майно, права та свободи громадян України

Об'єктивна сторона

- зовнішня сторона протиправного діяння (дія або бездіяльність), її шкідливі та суспільно небезпечні наслідки, причинний зв'язок між ними, час, місце, спосіб, засоби, умови та обставини скоєння правопорушення

СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ

Готування
ДО ЗЛОЧИНУ

Замах на
ЗЛОЧИН

Закінчений
ЗЛОЧИН

Незакінчений злочин

Незакінчений
замах

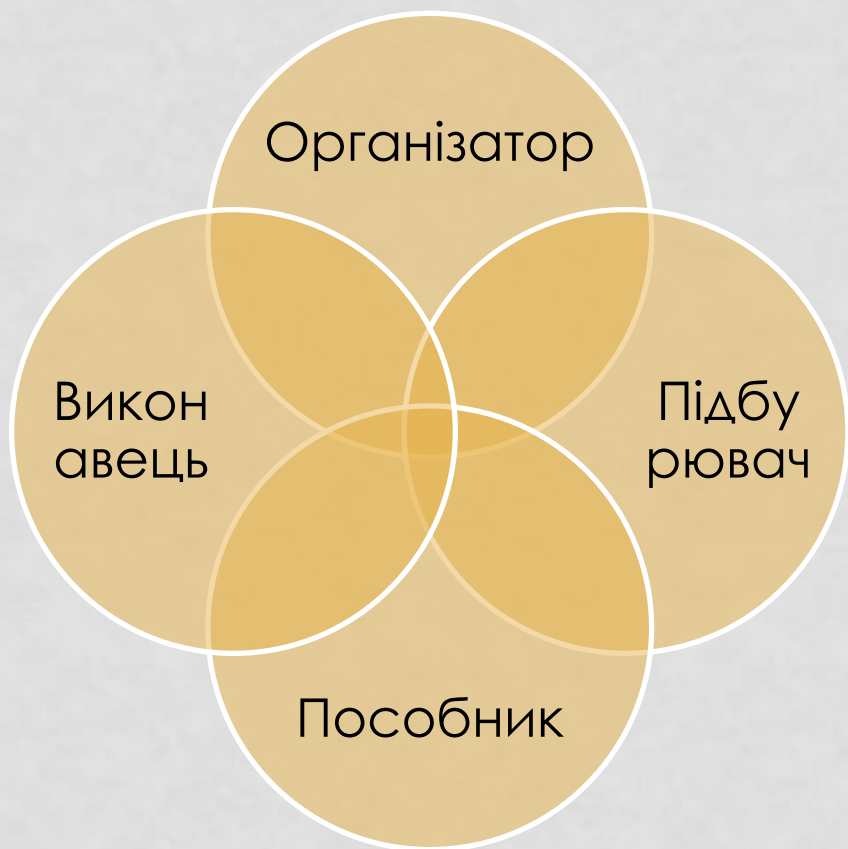
Закінчений

Можлива
ДОБРОВІЛЬНА
ВІДМОВА

Підстави кримінальної відповідальності

СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ

- **умисна** спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину

Форми взаємодії співучасників

- ◎ злочинна організація, угруповання
- ◎ організована група
- ◎ група осіб за попередньою змовою
- ◎ група осіб без попередньої змови між собою

ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ

Необхідна оборона

Крайня необхідність

Фізичний або психічний примус

Затримання особи, що вчинила злочин

Виконання наказу

Діяння, пов'язане з ризиком

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- це вимушене зазнавання особою, яка вчинила злочин, державного осуду, а також передбачених санкцією статті ККУ обмежень особистого, майнового, або іншого характеру, що визначаються обвинувальним вироком суду і покладаються на винного спеціальними органами держави.

ПІДСТАВА – наявність у вчиненому особою суспільно небезпечному діянні складу злочину, передбаченого Кримінальним Кодексом

КРИМІНАЛЬНЕ ПОКАРАННЯ

- захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого

ВИДИ ПОКАРАНЬ

- **штраф** – грошове стягнення
- **позбавлення** військового, спеціального **звання**, рангу, чину або кваліфікаційного класу
- **позбавлення права** обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як основне - на строк від 2 до 5 р. або як додаткове - на строк від 1 до 3 р.
- **громадські роботи** на строк від 60 до 240 год., відбуваються не > 4 год. на день
- **виправні роботи** на строк від 6 місяців до 2 р., шляхом відрахування із суми заробітку в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від 10 до 20 %

- службові обмеження для військовослужбовців
- конфіскація майна
- **арешт** - тримання засудженого в умовах ізоляції на строк від 1 до 6 місяців
- **обмеження волі** - тримання особи в КВУ відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці на строк від 1 до 5 років
- тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців
- **позбавлення волі** на певний строк (від 1 до 15 років)
- **довічне позбавлення волі**